

ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ПРЕСС-ТУРЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ

Заримбетова Жулдиз, Нукус

E-mail: azshaba@web.de

Тел: +998931251430

***Аннотация.** Тезисда туризмни ривожлантиришида ОАВ вакиллари учун ташкил қилинадиган тадбирларнинг аҳамияти хусусида сўз боради. Муаллиф пресс-турларни ташкил қилишида эътибор қаратиши лозим бўлган масалалар ҳақида тавсияларини билдиради.*

***Калит сўзлар.** Пресс-тур, ОАВ, экскурсия, пресс-кит, туризм.*

Ташкилотдан ташқи муҳитга олинган маълумотлар ахборотни бошқариш, уни филтрлаш ва тақдим этиш шаклларида ифодаланган алоқа сиёсатининг аксидир. Оммавий ахборот воситалари ташкилот (соҳа, ҳудуд) тўғрисидаги зарур маълумотларни ташқи муҳитга узатувчи манба ҳисобланади. Шундай қилиб, турли оммавий ахборот воситалари билан ижобий муносабатлар ўрнатиш ташкилотнинг маркетинг бўлимининг асосий функцияларидан биридир. Ушбу қадам ташкилот ахборот маконида ўз мавқеини йўқотмаслиги учун зарурдир.

Айни пайтда оммавий ахборот воситалари вакиллари ва журналистлар жалб этилган қатор тадбирлар (матбуот тадбирлари) ўтказилмоқда. Ташкилотлар кўпинча бундай тадбир форматларидан матбуот анжумани, брифинг ёки пресс-тур сифатида фойдаланадилар.

Журналистлар ва блогерлар учун ташкил қилинадиган пресс турларнинг ҳудудда туризмни ривожлантириш учун аҳамияти юқори.

Экскурсия фаолияти ҳудуднинг (минтақанинг) туристлар оқимини оширишда катта рол ўйнайди [1].

Журналистлар учун экскурсия илмий тилда пресс тур ёки медиа тур деб юритилади.

Пресс-тур (ёки медиа тур) – бу маълум бир маҳсулотни илгари суришдан манфаатдор тузилма мавжуд бўлган ҳолларда амалга ошириладиган оммавий ахборот воситалари ходимлари учун маркетинг ва/ёки ПР тадбири. Баъзида ушбу ҳодисанинг ўзи журналистларда маҳсулотга қизиқиш уйғотади (бу нафақат моддий нарса, балки мамлакат ҳудуди ва / ёки саноат бўлиши мумкин) ва хабарлар ва мақолалар учун ахборот ҳодисасига айланади [2].

THE ROLE OF EXACT SCIENCES IN THE ERA OF MODERN DEVELOPMENT

Ушбу тадбир ОАВ вакиллари учун дам олиш, гид, сайёҳлар билан мулоқот қилиш, қизиқишлари ўхшаш одамларни, янги дўстларни топишга ёрдам беради ва ҳоказо. [3, с. 47-48].

Экскурсиялар бизнинг давримизга яқин бўлиши, замонавий жамиятда кадриятларни шакллантиришга ёрдам бериши ва маданий ва иқтисодий соҳалар ўртасида ўхшашликларни келтириб чиқариши керак. Айнан шу ҳудуд тарихидаги воқеаларни ҳисобга олган ҳолда аниқ материаллар бўлиши керак [2, с. 217-221.].

Аҳолининг ҳар бир кичик гуруҳи учун экскурсия фаолияти ўзига хос ролга эга: болалар ва ёшлар – мавжуд билимларга янги билимларни қўшиш ва қизиқишларни ривожлантириш, катта авлод учун – умумий ривожланиш учун янги маълумотлар, чет элликлар учун – ўзининг ва бошқа халқлар ҳаётини билиш демакдир. Экскурсия хизматлари саёҳатнинг асосий мотивларидан биридир [6, с. 4.].

Шундай қилиб, маълумотларнинг мазмунини бойитиш ва муайян ҳудудларда маълумотларни кенгайтириш орқали ҳудудларда туристлар оқими ошади.

Пресс-тур (медиа туризми) – ПР тадбирлари билан чамбарчас боғлиқ бўлган, оммавий ахборот воситалари ходимлари учун мўлжалланган ва маълум маҳсулотларни, минтақаларни, маълумотларни мақсадли аудиторияга тарғиб қилишга қаратилган маркетинг коммуникациялари элементи. Пресс-тур кўрсатилган объектга қизиқишнинг ўзига хос тури бўлиб хизмат қилиши мумкин. Шундай қилиб, у ҳисоботлар ёки мақолалар учун маълумот берувчи воқеани яратишга қодир. Пресс-тур – бу ПР хизмати томонидан режалаштирилган тадбирдир, қоида тариқасида, унинг мақсадли аудиторияси истеъмолчилардир, лекин биринчи навбатда у журналистлар эътиборини жалб қилишга қаратилган. Улар мақсадли аудиторияга маълумот узатувчи бўлади. Шу муносабат билан ушбу тадбир объектни оммавий ахборот воситаларида янада ижобий таърифлаш учун энг яхши тарзда намоёниш этиш мақсадида ташкил этилади.

“Пресс-тур - матбуот учун ахборот тадбири, журналистлар учун ташкил этилган экскурсиядир [6, с. 77]. Пресс-тур бизнес туризмнинг бир тури ҳисобланади. Ушбу баёнот бундай ҳодисанинг аниқ ишчи (бизнес) мақсадига эга эканлиги билан белгиланади. Бундай ҳолда, ушбу ҳодисани туристик нуқтаи назардан кўриб чиқсак, пресс-тур маълум бир соҳа ходимлари учун мўлжалланган ва экскурсия доирасидаги меҳнат функцияларини амалга

THE ROLE OF EXACT SCIENCES IN THE ERA OF MODERN DEVELOPMENT

оширишни назарда тутуди, деб айтиш мумкин. Асосан, бу оммавий ахборот воситалари ходимларига, оммавий ахборот воситалари ходимларига қаратилган бўлиб, уларнинг вазифаси фақат ахборотдир.

Қорақалпоғистонда худудий экотуризмни ривожлантириш мақсадида қатор медиа турлар ўтказилиб келинмоқда. Масалан, Қорақалпоғистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан ҳар йили муҳофаза этиладиган табиий худудларга журналистлар ва блогерлар учун медиатурлар ташкил қилиниб келинади [7].

Аммо, худудда туризмни ривожлантириш учун бу каби тадбирлар сони ва сифати етарли деб айтиб бўлмайди. Бунга биринчидан, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари жонбозлик кўрсатиши керак, иккинчидан, тадбирларга малакали журналист ва блогерларни жалб қилиш лозим ҳисобланади. Айни жойда ОАВ ходимларининг кўникмаларини ҳосил қилиш ҳам алоҳида мавзу эканлигини таъкидлаш жоиз:

- 1) раҳбарият томонидан пресс-тур учун аниқ мақсадларни ташкил этишни аниқлаш;
- 2) ресурс базасини аниқлаш: вақтинчалик ресурслар (вақт, сана, давр), ахборот ресурслари, молиявий ресурслар (лойиха сметаси), шунингдек инсон капитали ўртасида ваколатларни тақсимлаш ва топшириш (ушбу фаолиятни амалга оширишга қаратилган жамоа таркибини аниқлаш).
- 3) Экскурсия маршрутини танлаш, журналистлар учун текширув объектларини аниқлаш;
- 4) Оммавий ахборот воситалари, телеканаллар, нашрлар вакиллари ўртасида таклифномалар рўйхатини аниқлаш;
- 5) Матбуот тўпламини (пресс-кит) тайёрлаш (оммавий ахборот воситалари вакиллари учун мўлжалланган материаллар тўплами);
- 6) Тадбирни амалга ошириш ва тадбир натижаларини мониторинг қилиш.

Тадқиқот натижалари шуни кўрсатадики, пресс-тур ташқи муҳитда ташкилот учун мақбул бўлган маълумотларни тақдим этишни осонлаштирадиган воситадир. Пресс-турнинг шакли ОАВ ва ташкилот ўртасида ижобий муносабатлар ўрнатилиши билан бевосита боғлиқ. Бу ташқи муҳитда ташкилот фаолиятига салбий ҳаволалар хавфини йўқ қилади. Алоқа аспекти муҳим рол ўйнайди, чунки ҳодисанинг ўзи ташқи муҳитда оммавий ахборот воситалари орқали тарқатиладиган, ташкилотнинг мақсадларига эришиш ва унинг молиявий натижаларида ифодаланган бир қатор хабарларни келтириб чиқаради.

THE ROLE OF EXACT SCIENCES IN THE ERA OF MODERN DEVELOPMENT

ҲАВОЛАЛАР:

1. Ассоциация туроператоров – Режим доступа: <https://www.atorus.ru/>
<https://ru.wikipedia.org/wiki/Пресс-тур>
2. Иванова Е.А. Особенности проведения квест-экскурсии//Вестник научных конференций. 2020. № 9-3 (61).
3. Лебедева Т.Е. и др. Анализ предпочтений потребителей туристского рынка//Наука Красноярья. 2017. Т. 6. № 4-3.
4. Прохорова М.П., Ваганова О.И. Проектирование и реализация образовательного события в профессиональной подготовке будущих менеджеров // Вестник Мининского университета. 2019. Т. 7. № 1 (26).
5. Кочеткова А. В. Теория и практика связей с общественностью: учебник / А. В. Кочеткова, В. Н. Филлипов, Я. Л. Скворцов, А. С. Тарасов. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2010. – 240 с. – (Серия «Учебник для вузов»).
6. https://t.me/olya_eco/2022

